

OPINIE

Frank Kalshoven,
columnist, over ex-ABN AMRO-topman Jan Peter Schmittmann

'Hij vertrekt bij ABN AMRO met 8 miljoen euro plus wat hij verdiende aan de overname door Fortis. Nog 11.000 maanden en hij is officieel arm.'

Vrij Nederland

Philip Stephens,
columnist, over Israël's Gaza-offensief

'Israël zal gewapende macht nooit kunnen omzetten in strategische veiligheid. Als het vrede wil, moet het de beslissing nemen die het al 40 jaar weigert te nemen: zich terugtrekken uit de bezette Palestijnse gebieden.'

Financial Times

Eric Le Boucher,
columnist, over Barack Obama

'Obama moet het Europese model kopiëren. Als een gezin in Kansas City zich in de schulden heeft gestoken, is dat omdat het gemiddelde jaarloon in tien jaar tijd met 2.000 dollar gezakt is. Een sociaizekerheidsstelsel moet de inkomens herstellen.'

Les Echos

ZATERDAG 10 JANUARI 2009

VERENIGDE STATEN Nieuwe Amerikaanse president krijgt meer op zijn bord dan vuurhaarden blussen die George Bush' buitenlandpolitiek heeft aangestoken

BARACK OBAMA ONTMOET WELDRA DE WERELD

■ Het staat buiten kijf dat aftredend president George W. Bush een grote stempel zal drukken op de prioriteiten van Barack Obama wanneer deze het Witte Huis betrekt. Bush laat de nieuwe president een weinig benijdenswaardige erfenis na: een economische crisis, twee oorlogen, een 'strijd tegen terrorisme' en het Midden-Oosten. Kan Obama die vuurhaarden niet bestrijden, dan zal zijn politieke kapitaal snel wegsmelten. Doet hij niet meer dan blussen, dan neemt hij louter de prioriteiten van Bush over. Obama kan niet anders dan zich inlaten met het verleden en tegelijk een nieuwe toekomst uitstippelen.

Joseph Nye

Bovenaan in Obama's agenda zal de economische crisis staan. Daar ziet de nieuwe president zijn binnenlandse en buitenlandse prioriteiten samenkomen. Hij zal de economie moeten stimuleren en protectionistische druk vermijden op het thuisfront. Tegelijk moet hij het voortouw nemen in de herstructurering van het globale financiële systeem. Samenwerking met anderen zal daarbij essentieel zijn. Dat Bush in november een G20 vergadering samenriep, kan dienen als belangrijk precedent om verder te gaan dan de G7 en ook opkomende landen als China, India en Brazilië erbij te betrekken.

OORLOGEN

Op de tweede plaats staan twee oorlogen. Obama heeft campagne gevoerd met de belofte tegen midden 2010 de Amerikaanse gevechtstroepen terug te trekken uit Irak (maar niet de troepen die bezig zijn met training en strijd tegen terrorisme). De regering-Bush en de Iraakse regering hebben een overeenkomst over het terugtrekken van de troepen tegen eind 2011. De haalbaarheid van die tijdschema's zal afhangen van gebeurtenissen ter plekke, maar de richting is duidelijk.

Afghanistan lijkt een moeilijker geval, aangezien de taliban weer sterker geworden zijn. Obama heeft bijkomende Amerikaanse en NAVO-troepen gevraagd om de situatie te stabiliseren, maar te veel buitenlanders zullen enkel

De verkozen president van de VS Barack Obama werd woensdag in het Witte Huis ontvangen door aftredend president George W. Bush. De erfenis die hij zijn opvolger nalaat, is weinig benijdenswaardig.

de Afghaanse nationalistische reacties doen toenemen. De Amerikanen kunnen zich niet zomaar een weg uit het probleem schieten. Een intensievere training van het Afghaanse leger en de Afghaanse politie en een politieke dialoog in het land en met de buurlanden zijn belangrijke elementen van een oplossing.

TERRORISME

Obama's derde prioriteit is wat Bush misleidend 'de wereldwijde strijd tegen het terrorisme' noemde. De regering-Obama zal de strijd tegen Al Qaeda moeten voortzetten, maar dan het liefst zonder de oorlogsretoriek. Het is niet echt logisch de oorlog te verklaren aan een tactiek, en de ervaring heeft uitgewezen dat een dergelijke terminologie alleen maar het relaas versterkt dat Osama Bin Laden wil promoten. Groot-Brittannië vermijdt daarom al de uitdrukking 'strijd tegen terrorisme'. Een succesvolle strategie tegen Al Qaeda vereist een nauwe

”
De paradox van de Amerikaanse macht is dat het sterkste land sinds de dagen van het Romeinse Rijk zijn doelen niet alleen kan bereiken.

samenwerking met andere landen voor informatiegaring en een beleid dat de steun kan genieten van de gematigder

moslims.

Het Midden-Oosten schotelt Obama een vierde set dringende prioriteiten voor. Iran heeft nu genoeg uranium verkrijgt om (in principe) een kernbom te maken. Toch is er nog tijd voor een diplomatisch initiatief waaraan ook Europa, Rusland en China meedoen. Kiezen tussen een preventieve aanval op Iran of toelaten dat Iranse nucleaire wapens de Golfregio destabiliseren, is weinig aantrekkelijk. Daarom heeft Obama plechtig beloofd een brede diplomatieke dialoog met Iran voor te zetten.

Ook hoog op de prioriteitenlijst in het Midden-Oosten is het volhouden en vergroten van de inspanningen van Bush om een oplossing te vinden voor de spanningen tussen Israël en Palestina en om de dialoog tussen Israël en Syrië aan te moedigen.

Belangrijke kwesties zullen ook opdoemen in Afrika, Latijns-Amerika. En Azië, en de Amerikaanse betrekkingen met deze gebieden zullen in belang toe-

nemen. Wat het beleid in Azië betreft is, met uitzondering van Noord-Korea, de erfenis van Bush trouwens beter. De aftredende president laat goede relaties na met de sleutel landen Japan, China en India.

ZACHTE MACHT

De Bush-doctrine van preventieve oorlog en gedwongen democratisering, gekoppeld aan een unilaterale stijl was gebaseerd op een manke analyse van macht in de wereld van vandaag. De paradox van de Amerikaanse macht is dat het sterkste land sinds de dagen van het Romeinse Rijk zijn doelen niet in zijn eentje kan bereiken.

Obama's verkiezing heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het herstel van Amerika's 'soft power', maar dat zal gevolgd moeten worden door beleidsmaatregelen die harde en zachte macht verenigen in een slimme strategie van het soort waarmee de Koude Oorlog is gewonnen. Het bevorderen van de de-

mocratie lukt beter met zachte attractiviteit dan met harde dwang, en daar zijn veel tijd en geduld voor nodig.

De Verenigde Staten moeten het voorbeeld geven, en zich de historische wijsheid van oud-president Ronald Reagan herinneren: de VS moeten de 'shining city on a hill' zijn, de schitterende stad op een heuvel. Het gevangenkamp op Guantánamo Bay in Cuba sluiten, zou een goed signaal zijn. Op dit moment worden de oproepen van Bush voor democratie verstaan als het op imperialistische manier opleggen van Amerikaanse instellingen.

PUBLIEKE GOEDEREN

Een liberaal-realistische politiek moet rekening houden met de evolutie van de wereldorde op lange termijn en beseffen hoe groot de verantwoordelijkheid is van het sterkste land van de wereld om voor het globale publieke goed te zorgen, zoals Groot-Brittannië dat in de 19de eeuw deed. Amerika zou op dezelfde manier een open internationale economie moeten promoten en zich inlaten met gemeenschappelijke zaken zoals de zeeën, de ruimte of internet. Het land zou ook moeten kunnen bemiddelen bij internationale betwistingen voor ze escaleren, en internationale regels en instellingen ontwikkelen. Het zou een goed begin zijn dat de Verenigde Staten spoedig het signaal de wereld insturen dat ze de leiding zullen nemen in de aanpak van de wereldwijde klimaatverandering.

De VS kunnen een slimme mogelijkheid zijn door opnieuw te investeren in het globale publieke goed. Dat betekent steun geven aan internationale instellingen die Amerika helpen aansluiting te vinden bij het proces van internationale ontwikkeling, de gezondheidszorg promoten, culturele uitwisselingen verhogen, een open economie in stand houden en de klimaatverandering serieus aanpakken. Obama's belangrijkste prioriteit zou dus moeten zijn te laten zien dat Amerika terug is als belangrijke mogelijkheid in het exporteren van hoop in plaats van in het zaaien van angst.

© Project Syndicate

■ Joseph Nye, voormalig Amerikaans vice-minister van Defensie in de regering Clinton, is nu professor aan Harvard University.

Reageren?
opinie@tjld.be

THE AMERICAN DREAM

TELECOM België kan met gepaste concurrentie en regelgeving ambitieuzer zijn dan middenmoot

Wakker concurrentie aan op de breedbandmarkt

■ Ooit stond België na een snelle groei aan de kop inzake breedbandpenetratie. Sindsdien is de groei afgenomen, hebben andere landen ons ingehaald en zitten we bij de middenmoot. Om het verschil te kunnen blijven maken, moet de concurrentie tussen DSL, kabel en draadloze platformen aangewakkerd worden.

Jan Bouckaert
Theon van Dijk
Frank Verboven

Concurrentie tussen de aanbieders van breedband kan op verschillende manieren gebeuren. Er is concurrentie tussen het DSL-netwerk van Belgacom en de kabelnetwerken, zoals dat van Telenet. Daarnaast is er ook concurrentie op het DSL-netwerk, omdat de regelgever Belgacom verplicht andere spelers toegang tot zijn netwerk te verlenen.

Een internationale analyse van de twintig OESO-landen toont dat concurrentie tussen DSL en kabel leidt tot een hogere breedbandpenetratie. Die is gemiddeld tot 10 procent hoger in landen waar DSL en kabel gelijkwaardige concurrenten zijn. Voorts blijkt dat concurrentie op het DSL-netwerk de breedbandontwikkeling kan vertragen. Dat gebeurt wanneer de toetreders toegang tot

het netwerk kopen zonder zelf belangrijke investeringen te moeten doen. Een verplichte toegang tot het DSL-netwerk kan dus leiden tot een afname van de breedbandpenetratie.

De belangrijkste conclusie van onze internationale vergelijking is dat landen systematisch beter scoren als ze doelbewust concurrentie tussen netwerken stimuleren, bijvoorbeeld via het bevorderen van investeringen in kabelinfrastructuur. In landen die concurrentie promoten op het netwerk van de historische operator blijkt er gemiddeld een lagere breedbandpenetratie te zijn.

In België heeft 59 procent van de huishoudens een breedbandaansluiting. Achter dit cijfer schuilen echter grote regionale verschillen. In Vlaanderen bedraagt de breedbandpenetratie 63 procent, in Brussel 60 procent, en in Wallonië slechts 52 procent. Uiteraard verklaren externe factoren zoals het bbp per inwoner, de bevolkingsdichtheid en het pc-bezit die verschillen in belangrijke mate. Maar ook verschillen in beleid tussen deze regio's blijken invloed te hebben op de lokale

breedbandontwikkeling. Zo heeft Vlaanderen er bij de liberalisering van de telecommunicatiesector voor geopteerd concurrentie tussen netwerken actief te stimuleren. Brussel en Wallonië hebben niet op zo'n actieve manier de kaart van kabelconcurrentie getrokken. Breedbandaansluitingen via de kabel hebben in Vlaanderen dan ook een geschat marktaandeel van 55 procent, tegenover 33 procent in Brussel en 28 procent in Wallonië. Tegelijk hebben toetreders op het DSL-netwerk van Belgacom een geschat marktaandeel van 14 procent in Wallonië tegenover slechts 6 procent in Brussel en amper 3 procent in Vlaanderen.

AANBEVELINGEN

Daarom doen we drie beleidsaanbevelingen om breedbandpenetratie te verbeteren. Een eerste belangrijk punt is de ontwikkeling van een langetermijnvisie door de bevoegde toezichhouders en de actieve promotie van concurrentie tussen DSL enerzijds en kabel en draadloze platformen anderzijds. De ervaring toont aan dat deze vorm van concurrentie bijdraagt tot het gebruik van breedband.

Ten tweede wordt de verplichting om concurrenten toe te laten op het DSL-netwerk beter opgeheven of minstens afgeremd via verhoogde toegangsprijzen.

De achterliggende opvatting dat concurrentie op het DSL-netwerk werkt, blijkt geen ondersteuning te vinden. Integendeel, concurrentie op het DSL-netwerk remt de investeringen eerder af, zowel door toetreders als door historische operatoren. Het opheffen of afzwakken van de verplichte toegang op het DSL-netwerk is daarom ook een belangrijke beleids optie in het licht van nieuwe, kostbare glasvezelnetwerken.

Tot slot is het belangrijk rekening te houden met regionale verschillen die breedbandontwikkeling beïnvloeden. Een regio zoals Wallonië met een lagere breedbandpenetratie, dient waakzaam te blijven over de gevoerde regelgeving. Het stimuleren van de concurrentie via de ontwikkeling van alternatieve infrastructuur is prioritair voor het snel dichten van de digitale kloof.

■ Jan Bouckaert is hoogleraar economie aan de Universiteit Antwerpen, Theon van Dijk is consultant bij het economisch adviesbureau Lexonomics en Frank Verboven is hoogleraar economie aan de KULeuven.

■ studie beschikbaar op:
www.ua.ac.be/jan.bouckaert
www.lexonomics.com
www.econ.kuleuven.be/frank.verboven